

f FONKSİYONLAR

- 4 -

Fonksiyon Çeşitleri - 1

- Bire Bir Fonksiyon (1-1)

- Örten ve İçine Fonksiyon

$A = \{a, b, c, d, e, f\}$

$B = \{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8\}$

kümeleri veriliyor.

$f : A \rightarrow B$ ye

$f(a) = 4$ ve $f(b) \neq 3$

olacak şekilde kaç tane bire bir f fonksiyonu tanımlanabilir?

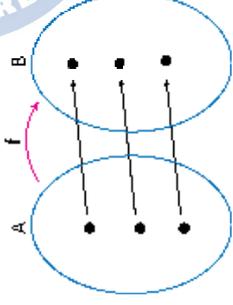
A) $2 \cdot 6!$ B) $3 \cdot 6!$ C) $6 \cdot 5!$

D) $6!$ E) $6 \cdot 6!$

sayfa: 31 / soru: 5

Bire Bir Fonksiyon

- Tanım kümesinin her elemanı, değer kümesinde farklı bir elemanla eşleyen fonksiyona **bire bir fonksiyon** denir.
- Bire bir fonksiyon _____ şeklinde ifade edilir.
- $f: A \rightarrow B$ bire bir fonksiyon ise $s(A) \leq s(B)$ olmalıdır.

$f: A \rightarrow B$

2

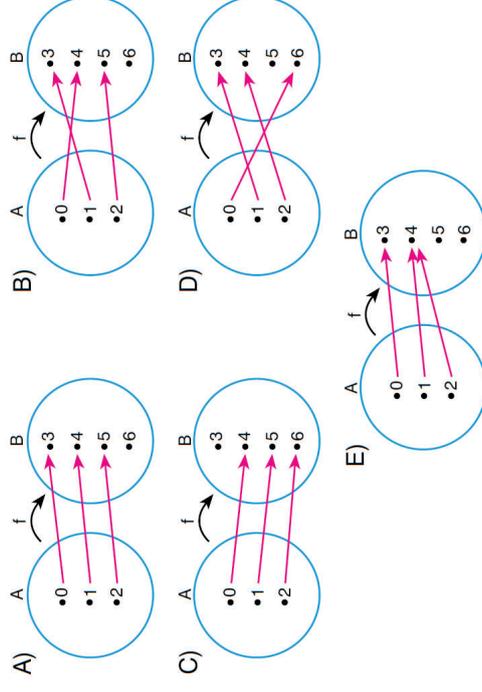

$s(A) = 4$ ve $s(B) = 5$ olduğuna göre,

- $f: A \rightarrow B$ ye fonksiyon sayısını bulunuz.
- $f: A \rightarrow B$ ye bire bir fonksiyon sayısını bulunuz.

$A = \{0, 1, 2\}$, $B = \{3, 4, 5, 6\}$ ve $f: A \rightarrow B$ fonksiyon olduğuna göre, aşağıdakilerden hangisi bire bir fonksiyon değildir?

- $f: A \rightarrow B$ olsun.
Her x_1 ve $x_2 \in A$ iken

$$f(x_1) = f(x_2) \Rightarrow x_1 = x_2$$

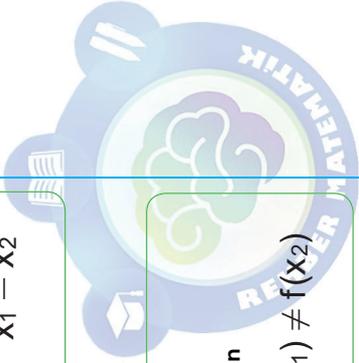
- $f: A \rightarrow B$ olsun.
Her x_1 ve $x_2 \in A$ iken

$$x_1 \neq x_2 \Rightarrow f(x_1) \neq f(x_2)$$

2

$$f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, \quad f(x) = 2x + 3$$

fonksiyonunun bire bir olup olmadığını bulunuz.

2

$$f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, \quad f(x) = x^2 - 5$$

fonksiyonunun bire bir olup olmadığını bulunuz.

2

Gerçek sayılar kümesinde tanımlı

- I. $f(x) = 3x + 1$
- II. $g(x) = -x^3$
- III. $h(x) = 2x^2 - 3$

fonksiyonlarından hangileri bire birdir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I ve III

2

$$f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, \quad f(x) = (a-3)x^2 + 2x + a - 2$$

fonksiyonunun bire bir olduğuna göre, $f(a)$ kaçtır?

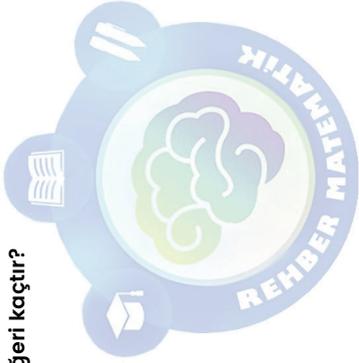

$$A = \{1, 2, 3, 4, 5\}$$

olmak üzere, A kümesi üzerinde bire bir f fonksiyonu için

$$f(1) + f(2) + f(3)$$

toplamının en büyük değeri kaçtır?

9

Örten Fonksiyon

- Değer kümesinde boşta eleman kalıyorsa fonksiyona örten fonksiyon denir.
- $f: A \rightarrow B$ fonksiyonu için $f(A) = B$ oluyorsa f fonksiyonu örten dir.
- $f: A \rightarrow B$ bire bir fonksiyon ise $s(A) \geq s(B)$ olmalıdır.

İçine Fonksiyon

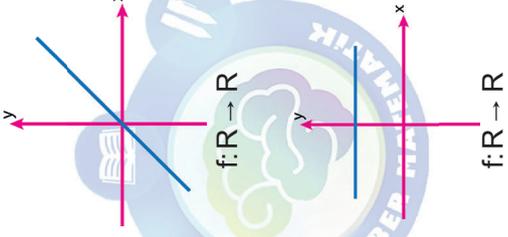
- Örten olmayan fonksiyona içine fonksiyon denir.
- Bir fonksiyonun değer kümesinde eşlenmemiş (boşta) eleman bulunursa bu fonksiyona içine fonksiyon denir.

11

Yatay Doğru Testi

- Grafiği verilen $y = f(x)$ fonksiyonunda, x eksenine paralel doğrular çizildiğinde bu doğrular fonksiyonunun grafiğini birden fazla noktada kesiyorsa, fonksiyon 1-1 değildir.

Aşağıda grafiği verilen fonksiyonların 1-1 olup olmadıklarını bulunuz.

10

$$f: Z \rightarrow R$$
$$f(x) = 2x + 3$$

fonksiyonu örten fonksiyon mudur?

12

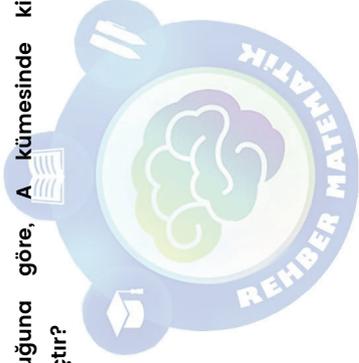

$$f: A \rightarrow R$$

$$B = \{-5, 1, 3\}$$

$$f(x) = 2x + 1$$

fonksiyonu örten olduğuna göre, A kümesinde ki elemanların toplamı kaçtır?

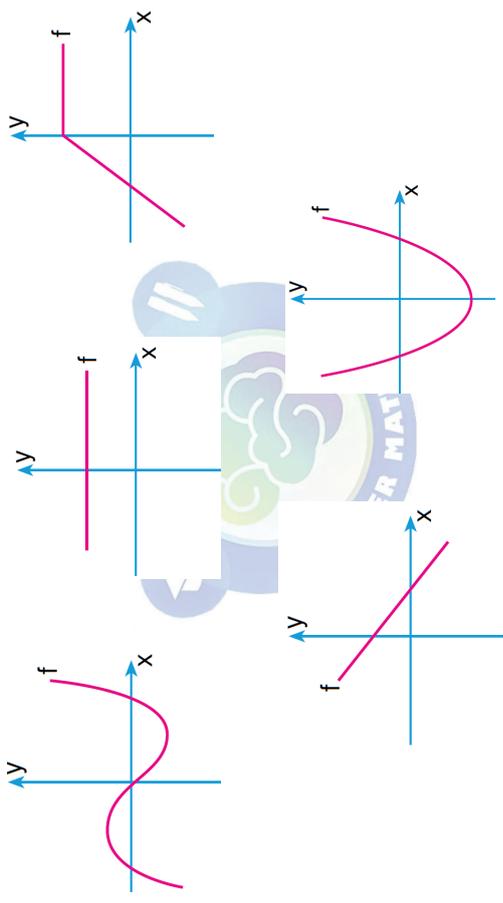

13

14

Aşağıda grafiği verilen $f: R \rightarrow R$ fonksiyonlarından hangisi bire bir ve örten bir fonksiyondur?

I. $f: [-1, 3] \rightarrow [-3, 9]$,

$$f(x) = 3x$$

II. $g: Z \rightarrow Z$,

$$g(x) = 3x - 6$$

III. $h: R \rightarrow R$,

$$h(x) = 2x + 3$$

IV. $r: R \rightarrow Z$,

$$r(x) = \frac{x-1}{2}$$

ifadelerinden hangileri örten fonksiyondur?

A) I ve II

B) I ve III

C) I, II ve III

D) I, III ve IV

E) II, III ve IV

15